

FK 126. 18

II c
1204

De ludis Olympiis

DECANVS
ORDINIS PHILOSOPHI
IN
ACADEMIA VITEMBERGENSI
IO. GVILELMVS BERGERVS
POESIOS PROFESSOR PVBLICVS
SAPIENTIAE ET INGENVARVM
ARTIVM CANDIDATIS
S. P. D

St genus quoddam ludorum, quod ab Hercule institutum, et ab Iphito instauratum, fertur, honori Iouis Olympii dicatum, et quinquennali, eademque tanto apparata studio, celebritate fieri solitum, ut ueteris laudibus Graeciae, supra quam dici possit, efferatur. Vates, cuius os Thebas illuminauit, tanti facit, ut, qui e sacro hoc certamine superiores discesserant, eorum laudes, uerbis mandatas, posterorum memoriae tradat, et, cum Pythia, Nemea, Isthmia, eiusdem operis argumentum delegerit, Olympia ramen ex omnibus eminere credat, quantum inter elementa aqua, inter opes aurum, sol inter fidera, excellant. Quae quidem solemnium celebratio manauit latius, et Graecorum fines egressa, ad gentes transmarinas nomen ritumque protulit, ut, quae ad Olympiam, Elidos regionis opidum, coeperant Olympia, Smyrnae postea, Pergami, Alexandriae, et alibi, festi apparatus pompa ederentur. Ab Horatio Lucianus magna meminit Olympia, quo peruulgatum nominandi usum notione magis propria distinguat, et magnitudinis appellatione indicet illa, quae Pisae, seu, quacum haec, auctore Stephano, paria facit, Olympiae, ad Alpheum fl. suscepta, antiquitate praestiterunt, et fama terrarum orbem impleuerunt. Quo, accepimus, non solum Graeciam omnem, urbibus et locis omnibus effusam, confluisse, sed etiam Italiam, Siciliam, Asiam, Aegyptum, Syriam, Cyrenaicam, Libyam, ciues, athletas, et quadrigas, submitisse, inuitatis, et concurrentibus, ad spectaculi magnificentiam populis, quos longa iterum interualla disiunxerunt. Minora dixeris Olympia, quae apud Diens Archelaum regem aperuisse, tradit Demosthenis explanator, et Megarae, atque Athenis, commissa fuisse, Graecus Pindari interpres obseruat. Maioris tamen dignitatis Olympia fuerunt Attica, solemnium sacrificiorum festorumque dierum ceremonia, et insigni certaminum ornata, celebrata, cum Athenis Iouis Olympii sanum esset, quod antiquitus inchoatum, sub Augusto communi summo augere reges constituisse, sed perfectum tandem dedicatumque ab Adriano fuisse, Strabo, Pausanias, Dio, Plinius, Tranquillus, et Spartianus, testantur. Atque huic quidem Olympiae ludicro qui intererant, hi, quod inter omnes constat, caestu, cursu, saltu, disco denique et palaestra, exercebantur. Victorem quinque certaminum *πένταθλον*, et quinquentionem, uocabant. Laborum, qui uicerant Olympia, praemium ferebant, in primis coronam ex oleastro, ut liquet ex Aristophane, Philone, Dione Chrysofotomo, Gregorio Nazianzeno, uel etiam ex olea, sicut ex Euripide, Pindaro, et Arremidoro, uel ex auro, ut ex eodem Pindaro, quidam cogunt. Operae pretium est e Vitruuio recordari, eum uictoriae fructum Olympionicas cepisse, ut in conuentu cum palma et corona stantes, laudibus cumularentur, et cum in suam quisque ciuitatem redirent cum uictoria, triumphantes in moenia quadrigis inueherentur, uectigalibusque, e republica constitutis, quoad uitam producerent, perfruerentur. Hic si mirari subeat, quid tandem sit, quod uictores hos non trito portae aditu, sed deiecta demum muri parte, urbem curru iniisse, comperiamus: indicio fore, submonet Plutarchus, ciuitati muro magnopere opus non esse, uiros habenti, qui pugnare iuxta ac uincere possint. Consuetudinem, Graecis in more positam, traduxit in Latium Nero, et reuertens e Graecia, Neapolin, diruta parte muri, albis, teste Tranquillo, equis introiit, similiter ac Romam ipsam, ubi triumphali Augusti curru, et in ueste purpurea, atque aureis distincta stellis chlamyde, et Olympicam capite coronam, dextra Pythiam, gestans, praeunte pompa, et disiecto Circi maximi arcu, in Palatium contendit. Iidem Hieronicae, magno populi succlamantis excepti plausu, uulgo coronis, aliisque muneribus, donabantur, sparsis, quacunq; incederent, floribus, et facibus praelatis, quemadmodum ex Eratosthene apud Scholiasten Euripidis, Cl. Alexandrino, Dione, Xiphilino, et Io.

Io. Chrysoftomo, licet, discamus. Modum excessit honoris opinio, quam esse tantam, contendit Cicero, ut quibusdam Olympiorum uictoria consularis ille antiquus uideatur, et Olympionicen esse, fere maius ac gloriosius apud Graecos habeatur, quam Romae triumphare. Iam optatis hominum ne reliqui quidem fiebat quicquam, cum uictores huius generis dignitate cum Diis exaequati, pro Diis haberentur, cuius rei Lucianus, Io. Chrysoftomus, et semel atque iterum Horatius, mentionem fecerunt. Nec uero his uiuis statuae modo Olympiae potissimum in luco Iouis ponebantur, uerum iidem etiam consecrabantur, quod de Philippo Butacide filio, Crotoniensi Olympionica, Herodotus, ab eoque Eufathius, rerulerunt, mortui, et, quod plus admirationis affert, uiui nonnunquam, ut de Euthymo, pugile Locrensi, Plinius commemorauit. Quo minus mirandum fuit, si parentes olim nulla re, quam palma filiorum, Olympiis parata, fortunatiores sibi uiui sunt, adeo ut Chilon Spartanus, dum uictorem Olympiae filium complectitur, prae gaudio animam effluisse perhibeatur; et ueteres, si quidem uictoriam deportarent, clypeos, status aureas, et alia magni pretii dona, Deorum templis uouerunt. Et enim quantae demum cunq̄ laudi duxerit antiquitas, uictorem Olympiae citari: nos tamen triumpho illi tantopere non applaudimus, quin specimen eloquentiae a Gorgia apud Pausaniam, historiae ab Herodoto apud Suidam, et dramatum a Xenocle apud Aelianum, ipsis Olympiorum solemnibus propalam datum, cum eoq̄ illam demum palmae gloriam, quam doctrinae et uirtutis certamen impertitur, omnibus Olympionicarum praemiis longissime anteponamus. Etenim quanto maiores esse res iudicantur, quae animi, quam quae corporis, uiribus geruntur, et quanto difficilior semper est existimatum, seipsum quam castella et moenia quamlibet munita, hostes immanes, et barbaras effrenatasque gentes, superare: tanto profecto illustrior est fortitudo, qua caligo menti inducta, accenso illatoque doctrinae lumine, dispellitur, et exultantes atque indomitae libidines expugnantur. Graecum Graecis, cuiem ciuibus, iudicem dabo Atticum Oratorem, qui ipso diuini Panegyrici principio miratur, quid iis tandem in mentem uenerit, qui, ludis Gymnicis iure constitutis, corporum habitus tantis dignentur praemiis, eos contra, qui reipublicae studio priuatos capiant labores, et suos ipsorum animos, ut aliis prodesse queant, compararint, nullo prorsus honore putent efficiendos. Nimirum praeclare adiungit uir sapientissimus, licet pugilum robur conduplicetur, nullum tamen ex eo commodum ad alios redundare, cum unius uiri sapientia fruuntur omnes, qui eius consiliis obtemperare uelint. Quales euadunt, qui a doctrinarum studiis et sciendi, et agendi, artem discunt, neque in angusto illo sexcentorum pedum curriculo, uerum in immenso diuinae humanaeque scientiae orbe iactantur et desudant, et contemplatione rerum maximarum cum Deo coniuncti, potiori iure diuinitatis fastigium propius attingere putantur. Quo fit, ut, cum uictores illi non aliud iuuerint, quam ut eorum nominibus non dubia Graecorum temporum ratio constitueretur, et, nisi de Olympionicis Aristoteles, Steficlides, Philochorus, Timaeus, ex iisque tot, qui suppetunt, alii, scribere instituisent, horum existimatio eadem columnarum ruina inuolueretur: hi contra, qui decus ingenii consecantur, exemplo sapientiae uiui mortuique profint, et factis, pariter ac monumentis, non sibi magis, quam aliis, testimonium laudis ad posteritatis memoriam seruare possint. Facessant igitur superbi Olympiorum uictores, et cum palmis suis, ubiubi fuerint, marcescant. Adeste uos, quicunque non laterum aruumue robore, quo firmiori beluae pollut, sed ingenii neruis, contenditis ac ualetis. Saluete nobis ter, et amplius, qui praestantium cognitione artium imbuisitis animos, atque ad maiores reipublicae usus praecoluistis. Bene uobis precamur, quibuscumq̄ nobis

res

FK Tc 1204

X 300 560G
VD 18

res est, o Boni, qui uirtutum studio inflammati, a sapientiae cultu medicinam mentis petiistis, et integritate uitae, morumque sanctitate, cum Deo uos copulare studuistis. Isti Orippi exemplo nudi, ut e Thucydeide, et Homeri Pindarique scholius meministis, congregiebantur et depugnabant, sed uiri cum uiris, qui pectus pectore, pugnum pugno, plagam plaga, excipiebant. Vos cum MINERVA VICTRICE, quam Caracallae, et Pescennini Nigri, numi uociant, uel quam dicunt Graeci, Ἀθηνᾶ νικητή, aduersus γηγενεῖς, quos nominat Euripides, seu, me quidem interprete, contra Gigantum monstra, monstros omnibus infestiora, insciam, inquam, et uitium, sterilitis inuicti, et perauspicato pugnaistis. Mineruae, aiunt, auream olim lucernam integram Athenis annum arfisse, quod scite Fort. Licetus explicauit. Non cara fit auro contra lucerna illa, cuius ignem non uno, sed tot annis, aluistis, quibus exsomnes doctrinarum meditatione noctes consumpsistis, ne annorum quidem laboribus fracti, cum palaestritae illi quinque dierum puluerem defatigationemque uix perferrent. Docet enarrator Sophoclis, in stadio, in quod ingrediebantur curiosos, tres fuisse columnas: in quarum una, initio circi collocata, ΑΡΙΣΤΕΤΕ, in altera, medio posita, ΣΠΕΤΑΕ, in tertia, in extremo excitata, ΚΑΜΨΟΝ, inscriptum erat. Hoc erat illud, quod in animis uestris insignitum, uos continenter admonebat, ut in immentum eruditionis campum magnis animis immissi, cursum sine intermissione industriae a carceribus ad calcem usque reneatis, nec prius, quam confecto merae spatio, inflexi usquam dimotiuē, e gloriae circo excedatis. Recogitare potestis e uersta Pindari explanatione, quotiescunque Megarae facta sint Olympia, moris fuisse, ut uictorum nomina per aedes columnis lapideis inciderentur. Ac, secundum Dionem Chrysofotum, scriptum reliquit Tranquillus, Neronem, nequa alterius Hieroniarum extaret memoria, subuerti, et unco trahi, abiicque in latrinas, omnium statuas, et imagines, iussisse. Vestra, credite mihi, disciplina, multis uigiliis curisque parata, non faxis et lapidibus, sed famae temporum, et iis uos commendabit monumentis, quae omni marmore atque aere firmiora, nulla euerter hominum iniquitas, et ipsa nominis immortalitas defender. Beati quondam uidebantur curiosos, quorum capiti corona oleagina accommodaretur, fide Pindari et Etymologi M. uel, nisi memoria lapsus est Io. Chrysofotum, laurus imponeretur. Beatiores, ni abnuatis ipsi, estote, quibus, rite petentibus, ex auctoritate Senatus nostri, lauream, multo, quam in Parnassi iugis quaesit Plinius, spectatiorem, neque ulli exolescendi periculo obnoxiam, pariter cum tot ac tantis studiorum priuilegiis, polliceor, in illa praesertim Academia, quam uerius, ac Pindarus Olympiam, μητέρα γευσσε Φάνων ἀέθλων dictiteris. Vestrum neminem fugit, ante, quam coronaretur quisquam, inspectantibus, qui purpura fulgentes, Hellanodicarum et Agonothetarum nomine, certamini praesidebant, arbitris decertandum praeficis temporibus, eosdemque prius, quam ferta caperent athletae, adeundos fuisse, quod Aelianus, idemque Etymologici artifex, declarant. Componite igitur, instruite, et ornate, uos ad eruditam ingenii contentionem, mihi que, percupido et aequissimo dignitatis uestrae amplificatori, more maiorum date nomina, et exoptatum meriti fructum, erectis ad spem animis, breui expectate. Laude non uacat, id quod ab Athenaeo memoriae proditum est, Agonistas Elide non minus, quam Athenis, ante, quam manum confererent, rem sacram fecisse, et felicem rerum exitum religione sibi procurasse. Adhibete, amabo uos, pietatis memoriam, et Deum, literarum propugnatorem, mecum comprecamini, ut honoribus, quos bene merentibus prolixè liberaliterque despondeo, fortuna diuinitus adiungatur. P. P. in ipso, quod in orbem feliciter redactum est, anniuersario Epiphaniorum sacro, anno recuperatae gratiae cIo, Ioc. CIII

VITEMBERGAE APVD SAXONAS
PRELO GERDESIANO

nc

FK 126. 18

II c
1204

De ludis Olympicis

ORDIN
ACADEM
IO. GVILE
POESIOS
SAPIENTIA
ART

HI
NSI
GERVS
VS
RVM

